

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

СРПСКИ СИНОД

ГОДИНА II.

БРОЈ 18.

НЕДЕЉНИ ЛИСТ

ЗА ЦРКВЕНО-ПРОСВЕТНЕ И АВТОНОМНЕ ПОТРЕБЕ СРПСКЕ ПРАВОСЛАВНЕ МИТРОПОЛИЈЕ КАРЛОВАЧКЕ.
СА БЛАГОСЛОВОМ СВЕТОГ СИНОДА.

Власник: СРПСКИ ПАТРИЈАРХ ГЕОРГИЈЕ. — Уредници: СЕРГИЈЕ ШАКРАК-НИНИЋ и САВА ПЕТРОВИЋ.

У НОВОМ САДУ 3. МАЈА 1892.

ЗВАНИЧНИ ДЕО.

ПРЕДЛОГ

дисциплинарне уредбе за све органе народно-црквене управе митрополитске, епархијске и црквено-општинске, као и чиновничко особље тих управа

(Наставак.)

ГЛАВА II.

О дисциплинарним преступцима и казнама.

§. 18. Дужности чланова народно-црквених власти и органа, чиновника и частника, намештених код тих власти и органа, установљене су уредбама, којима су устројене те власти и ти органи, односно дотична звања и службе, и упутствима надлежних власти, изданих на основу тих уредаба.

Као дужност узима се дакле сваки посао, што га члан народно-црквене управне власти или органа или дотични чиновник и частник по нарочитом пропису уредбе, наредбе или упутства, или пак по самој природи посла испунити имаде.

§. 19. Свака повреда званичне и службене

дужности чини дисциплинарни преступак и повлачи за собом казну.

§. 20. Мање такве преступе казниће црквене власти крепшћу свога надзорнога права реднима казнама, навластито: опоменом, прекором и новчаном глобом до 50 фор.

Те редне казне могу изузимајући глобе — изрицати и председници црквених власти. Против овакових одлука, ако нису изречене од највише власти, може се поднети у року од 8 дана призив на вишу црквену власт, која о том коначно пресеђује.

§. 21. Према овој уредби има места дисциплинарном поступку против члана црквено-школске управне власти или органа и против чиновника и часника тих управних власти и органа.

а.) ако се у већој мери огреше о дужности службе или звања свога, и навластито,

б.) ако опетовано или крупно занемаре службу или звање своје и ако наставе против редности обављајући своју службу или звање;

в.) ако злоупотребљавају своју службу, или звање из користољубља, страсти или из ине нечисте побуде;

г.) ако се учине кривцима поновљене или упорне непослушности против претпостављене народно-црквене автономне власти;

д.) ако се спољашњим понашањем својим учине недостојнима угледа и поверења, које искује служба или звање њихово, и наиме:

е.) ако проводе тако неморалан живот да то на јавну саблазан служи.

§. 22. Дисциплинарне казне јесу:

а.) укор;

б.) повчана казан у износу 500 фор.;

в.) премештање чиновника у службу, с којом је скопчана мања плата;

г.) губитак чланства (звања) у народно-црквеној власти или органу;

д.) губитак службе односно почаснога звања;

е.) искључење од права изберивости у који народно-црквени управни орган на становито време.

§. 23. Укор даје се писмено, и треба да је у њему садржана претиња строжијега дисциплинарнога поступка за случај поновљене повреде дужности.

§. 24. Новчана казан против чиновника не сме прекорачити износ тромесечне плате његове.

§. 25. Чиновник премештен казне ради у службу, с којом је скопчана мања плата, не може пре три године бити примакнут у службу с већом платом.

§. 26. Према тежини повреде дужности има се уважањем целокупнога понашања окривљеникова просудити, коју од наведених казна ваља изрећи, да ли се можда има изрећи више тих казна уједно.

§. 27. С губитком службе скопчан је губитак наслова и права на сваку обекрбу.

§. 28. Губитак службе или чланства (звања) изриче без предходне дисциплинарне истраге надлежни дисциплинарни суд:

а.) ако је пресудом кривичнога суда дотичник осуђен правомерно ради какова злочинства или

преступа, односно прекршаја почињеног из користољубља или против јавнога морала;

б.) ако је пао под стечај, а у истрази не буде пронађен некривим, или ако ради расипности буде стављен под старатељство.

§. 29. Губитак службе не може се изрећи на основу ове уредбе против оних функционера, којих је служба нераздруживо и природе духовно-црквене, него се имаду списи у таквом случају одетупити надлежном црквеном суду на решење.

ГЛАВА III.

О дисциплинарној истрази.

§. 30. Ако се у дисциплинарном преступу етичу и обележја преступа грађанскога закона казнога, не искључује поведење грађанскога поступка казнога истовремени поступак народно-црквених дисциплинарних судова.

§. 31. Ако је спроведен грађански казни поступак и ако је изречена казна пресуда постала правомерно: може дисциплинарна истрага однасти, и дисциплинарни суд одма приступити дисциплинарном решењу.

§. 32. Дисциплинарна казан не може се — изумимајући случајеве наведене у §§. 28 и 31 — изрећи друкчије но само на основу дисциплинарне истраге спроведене против дотичнога окривљеника у смислу ове уредбе.

§. 33. Дисциплинарни извиди имају се предузимати на службено потраживање или на пријаву особе приватне. Свима особама које потпадају овој уредби, просто је потражити против себе дисциплинарску истрагу.

§. 34. Службено потраживање и приватна пријава против које особе означене у §. 1. ове уредбе, има се поднети председништву надлежнога дисциплинарнога суда.

И у службеном потраживању и у приватној пријави треба јасно истакнути све, чим се дотични члан или функционар окривљује и навести доказе којима се његова кривица потврђује.

§. 35. Председништво дисциплинарнога суда доставиће службено потраживање односно приватну пријаву окривљенику са налогом, да у року од 15 дана иза достављеног му службеног потраживања, односно приватне пријаве поднесе писмено изјасњење и наведе доказе, којима се брани против пријављене кривице.

(Наставиће се.)

НЕЗВАНИЧНИ ДЕО.

БЕСЕДА

преосвећеног Епископа Темишварског Никанора, говорена на гробу блажено-почившег Епископа Будимског Арсенија Стојковића, у Сент-Андреји 7. априла о. г.

Сакупили смо се око светлог и великог гроба владике Арсенија.

Па и поклонимо се пред величином тога светлога гроба, јер се сарањује велика наученост, одлична ревност, ретка достојанственост, а још ређа оданост цркви и народу своме.

Јест! — Опојава се и сарањује један од најпоузданијих стубова, једна од најсветлијих звезда јерархијског српског неба нашег.

Па што откидаш, цркво света, така сина и узвишена служитеља из освећених недара својих?

Што допушташ, народе, да ти така умна и дична првосвештеника у гробницу спуште?

Но станимо! — Божија је старија, и ми се покорити морамо. „Нксть ваше разсмкѣти времена и лкта нже Отецз положи во своей власти“.

Све што можемо то је: да прелијемо гроб, да уочимо прилике, које се помаљају иза гроба тог, и да оценимо живот овог још за живота прослављеног великог јерарха нашег.

Епископ Стојковић затворио је очи, али су се на олтару сент-андрејске цркве затвориле за њим и архијерејске двери, које — не знам, да ли ће се са дојакошњом свечапошћу и отворити више.

Није овде умрло владика само; овде је — рекао бих — умрло и владичанство.

Па тој рани дајте лека; дајте имена овакој судбини нашој!

Овде, где нам је зарудила прва зора оностраног црквено-народнога живота, овде већ на завршетку другога столећа, хоће, па можда и мора, да се за навек смркне над освећеним зидинама старе српске патријаршије наше.

Па ако за невољу баш узмора да се на овом крају са Епископом Арсенијем спусте у гроб и митра и жезао архијерејски,

онда ти „водо стара, чесмо патријархова“, остани, на током и жубором својим причај својим посетиоцима: да је овде била прва столица оностраног патријарха српског Арсенија Чарнојевића, а последња столица Епископа нашег Арсенија Стојковића; и да си данас остала без светлога окриља јадна и суморна, да дојакошње свеже и бистре капљице своје тешким и чемерним сузама преливаш.

И заиста — као да је настануло доба, да самим гробовима, и самим разочаравањем исписујемо листове савремене историје своје!

Но није ми намера да са овог местаazoleђујем и онако тешке ране наше, но ћу савити мисли говора свога око отвореног гроба великог покојника нашег.

Владико свети, — о теби ћу да прозборим реч!

Мало је људи, који су и рођени и створени на то, да потпуно достојном руком прихвате путир, са потпуно достојном руком подигну крст, из којег је и поникла црква.

Али за тебе, велики покојниче наш, може се без зазора рећи, да си био „Мѣжх желанный сосѣдъ изкраный столпъ и ѣтвержденіе цѣркве“.

Ко те је само видео у цркви, или и ван цркве, видео је пред собом појаву светитељску, пуну милости и блакости, али и пуну достојанствености, која најскладније и пристаје сѣну и угледу епископа српског.

Твоје молитве које си к небу узносио, као да нису ни прелазиле преко твојих усана; оне су се непосредно изливале из дубине душе, и са дна срца твога, разлегале по храму божјем побожно, снажно, достојанствено, и окаћене светим жаром и тамјанским мирисом дизале се оне до једино достојног места свога — до надземног престола Божјега.

И ко је остао, а да у души својој не

припали кандило побожности српске, и ко је могао, а да му се не распамти на срцу свети огањ светог православља, кад му је службу служио, и Богу се молио такав богомолац, такав Архијереј, какав си, преузвишени владико, ти богомолац и Архијереј био?!

Па нека је благословена и посвећена рука неумрлог Митрополита српског Стефана Стратимировића, која те је одабрала, однеговала, и поклонила те цркви и народу своме!

А црква и народ — то нераздвојно благо наше, и били су ти, владико свети, две најмилије светиње твоје, два ока твоја.

Али са врелим жаром љубио си и милу нам домовину ову, као што си увек реван био и у непоколебивој верности према прејасном владалачком дому, којим врлинама грађанским ударио си жив и јасан печат узоритом оданошћу својом.

Са тих врлина, као и са одличних заслуга твојих, стечених на пољу цркве, обасула те је и највиша милост Његовог Царског и Апостолског Краљевског Величанства, даровав ти светла и велика одлиција, којима се уједно дичила и црква наша, поносио се и народ наш српски.

Све што је узвишено, што је племенито, стицало се у теби, у души твојој.

Свака ти је намера била чиста, сваки корак одмерен, сваки рад легалан, mudar, смотрен.

Но у свачијем животу има ведрих, па и мутних дана; има сунца, има и облака!

Два јака облака вила су се и над твојом главом, велики покојнице наш!

Твоје администраторство патријархата пало је у време великих тешкоћа, горких искушења. Оне тешкоће нико није за онај мах могао да савлада, па ниси ни ти, Владико свети. Ти постаде и жртвом, и баш се над твојом главом мораде облак да провали, што те је и ранило душевно по сред срца жива.

Но ти преболе рану од пребола.

И опет се надви облак густе, — не би тежак као онај први, али те је заклонио од сунца, да те оно никад не огреје на највишој висини оностране српске цркве наше.

Ти си разумео прилике, али нису тебе други разумели.

Будно око твоје видело је далеко. Умна сфера твоја била ти је у практичном правцу развијена у толикој мери, да си, — тако рећи, — пророковао, какве последице које дело за собом повлачи.

И камо среће, да смо те у своје време, док смо још под твојим председништвом саборисали, да смо те у многим чему као старијег и искуснијег, и послушали, не би можда ни настушило било оно поремећење и онај прекид у нормалном току црквено-просветног живота нашег.

Но што је бујна прошлост што-шта и превидила, то ће озбиљна садашњост и смотреније и дубље проучити, те под мудрим и свестрано промишљеним руководством данашње врховне црквене поглавице наше, а под моћним окриљем нашег најмилостивијег Краља — заблистаће се, ако бог да, и крстови сионски у правој и чистој светлости својој; и полетиће, и узнеће се — на крилима једре и здраве просвете, — ум и срце даровитог народа нашег.

Та, и така нада загревала је и у последњим данима племенито срце побожног и родољубивог покојника нашег, и у такој нади склопио је и очи своје.

Врховним поглавицом цркве, Митрополитом-Патријархом ниси могао постати.

Није ти било суђено!

Но ако са ичијег, то са овог гроба даје се прочитати и најчиткије и најразговорније: да човек и поред свију својих врлина лако може да остане у засенку, ако није уједно и син среће, син трајне и бескрајне милости божје.

Овако уверење морало се разливати и по души великог покојника нашег, кад је своју рану преболео онако мушки, онако витешки, и кад је као скроман слуга олтару божјег, и покоран поданик свога светлог владара и на даље вршио узвишене дужности своје са оном ведрином душе и онаком ревношћу, као да га није та недаћа никад ни постигла била.

И то је оно, што му до неба уздиже душевну величину његову, и што јасно и гласно говори: да је био јединствен и као

човек, и као првосвештеник, и као Србин, и као грађанин.

Оваки је, Владико свети, наш суд о теби, и о животу твоме.

Па кад са оваком оценом и пресудом, коју ти ми овде на земљи над животом твојим изрекосмо, предстанеш суду божјем, и изиђеш пред лице Бога живог, па као праведник и тамо заузмеш достојно место на божјем сабору, заступи и тамо

свој народ и цркву своју, која те својим и народним благословом испраћа к вечном жилишту твоме, са том надом и утехом, да ће те и на небу загрлити вечна милост Божја, као што те је на земљи грлила љубав и оданост цркве и народа твога.

Слава, и вјечна ти памјат, непрежаљени Владико, дични и велики Јерарше наш Арсеније! —

САМОУБИСТВО СА РЕЛИГИОЗНО-МОРАЛНОГ ГЛЕДИШТА.

(ПО РУСКОМ.)

Од Саве Теодоровића, професора и катихете у кр. вел. реалци у Земуну.

(Свршетак.)

Самоубиство је крађа и срамна отимачина; оно је отимачина од права људскога рода. Пре него што тај род оставиш, поврати му, што је он за тебе учинио. „Али ја нисам ништа; ја нисам свету од хасне.“ Јадни фисософе! Знаш ли ти, да ти не можеш ни једнога корака на земљи крочити, а да неку дужност не нађеш, коју би требао да испуниш и да је сваки човек већ за то човечанству користан, што је ту?

Неразумни младићу! Ако још и једну искру чувства о врлини у своме срцу имаш, ходи, ја ћу те научити, да љубиш живот. Кад год нападне на тебе искушење, да овај живот оставиш, реци самоме себи: „Хоћу, пре него што умрем, да још једно добро дело учиним“; за тим гледај, да каквом невољнику у помоћ притечеш, да каквог несрећника утешиш, да угњетенога одбраниш. Ако те то данас у животу задржи, — онда знај, да ће те и сутра и целога твог живота храбрити. А ако те то начело од убиства не задржи, — онда умри, јер си злочинац!“ (Emil.)

„За трпељиво спошење душевних потресâ и невоља у животу нужно је тако исто јунаштво и снага, као и да се човек одржи у киши картеча једне батерије.“ (Наполеон.)

„Кад човек већ више не верује у бесмртност душе и у врлину; кад само уживање и насладу за истину сматра, онда за-

иста нема више узде, која ће га задржати. Он не сматра тада самоубиство, плод неверија, као преступ; он се клања заблудама оних философа, који уче: „сваки несрећан човек сме учинити крај својим невољама; владалац и отаџбина немају никаквог права захтевати, да човек мора свој живот чувати, да би њима користио, па и сам Бог не може га на то осудити, да му за то као милост захваљује, што га у даљем животу само обара и мучи“. (Montesquieu, Lett. pers.)

„Људи, који себи задају смрт за то, што им је живот постао мрским и досадним, не заслужују тако исто назива мударца, као ни јунака.“ (Helvetius.)

Непоштовање живота, од кога је само један корак до самоубиства, показује свагда недостатке у државном устројству, васпитању и моралном образовању; с тога треба обратити особиту пажњу на религиозно васпитање, које ће предупређивати тај преступ; јер само правилно васпитање може сачувати од самоубиства, или га са свим уништити. Но да би се сачували од тога греха, ваља што је могуће чешће: 1.) размишљати о достојанству живота, 2.) старати се о чувању чисте савести, 3.) добро пазити на моралну корист, која долази од несрећа, 4.) добро пазити, да ништа не остављамо случају тамо, где смо у стању, да сами нешто уредимо, и да што пре савлађујемо прве осе-

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

WWW.UNILIB.RS

ћаје, да нам је живот досадац, јер воља к самоубиству обично се рађа тада, када су се зле мисли већ давно у души зачеле, даље се развијале и подржавале, а стицај непријатних околности даје нашим мислима смелост, а често изазива и очајање, за којим сљеди и само дело. По томе увиђавност и мудрост захтевају, да се за раније постарамо, да свима могућим мерама отклонимо, удалимо и ако је можно са свим заборавимо мисли, које су нам душу узнемириле. Ово велимо с тога, што не ћемо наћи ни једнога човека на свету, ма како велики и срећан био, да је потпуно задовољан са својим положајем. Одатле се види: 1.) да је сваки дужан у своме животу гледати очевидни доказ о промислу, који њиме управља. У самој ствари, кад божја премудрост садејствује и управља нашим животом, то она мора имати учешћа и у нашој судби. Појмљиво је, да онај, који нам је дао живот, тај нам коначно неће одрећи ни своје помоћи у најнужнијем благу. По томе, ја не могу прекинути свога живота, а да не postanем неблагодарним и злочинцем. 2.) Сваки се дужан старати, да му савест свагда буде чиста и слободна од прекора за неправедна дела. Ово је нужно с тога, што једине телесне болести и спољашње несреће нису у стању скрхати човека, само ако му је савест чиста; јер ће он тада наћи у себи толико снаге и одважности, да га неће моћи поколебати никакви удари судбе. На против, кад неко својим делима заглашује у себи глас савести, кад се услед тога удаљава од Бога и вечнога живота, кад се он не осећа кривим, да је нарушио вољу божју и закон, када је своје боље силе помрачио и разорио срамним страстима; — тада овлађује њиме страшљивост; тада се у његовој души бори честољубље са слабшћу и доводи често несрећника до очајања. У кога је пак срце чисто, тај треба само да учини какво добро дело, н. пр. да помогне бедном и да дигне очи к небу, те да се на ново помири са стицајем неповољних околности, које га окружују. Само је дакле онај кадар да се реши на самоубиство, који је постао неосетљив за дужност и врлину. 3.) Напред смо споменули, да је ради предупређења самоубиства нужно че-

шће размислити о великој користи, коју имаде дух од невоља и промена околности. Кад бисмо ми били створени само за задовољства и насладе у спољашњем свету, тада би било неумесно и неправедно, да проводимо своје младиће године у беди и горчини, одричући се уживања, и при својој слабости да кратко деламо у овом свету, скраћујући свој живот. Но ми смо поучени у слову божју, да је наш живот после смрти, ван граница овога света, и да смо као духовно-разумна бића створени зарад моралног усавршавања; те треба да ценимо и беде и несреће, јер нас оне удаљују од физичкога света, уздижу нашу унутарњу слободу и откривају нам широко поље за господство добродетељи, пробуђују нашу одважност при помисли: да су оне (невоље) сразмерне нашим силама и особи, по речима св. писма: „вкренџ Богџ иже не оставитџ насџ искџшитисџ, паче, еже можемџ; но сотворитџ со искџшеніемџ и избытїе, іакџ возмоџи намџ понести“ (1. Кор. 10, 13.); и на тај начин приближују нас к небу, чистећи нам срце, као „злато из горникџ“ и побуђујући у нама наду на помоћ божју. По томе човек, који страда по божјој вољи, постаје све већма достојним вечне радости. 4.) Сваки је дужан увек разумно и смотрено односити се према околностима и случајевима, да не би пао као жртва несмотрености и смелости. Хиљаде људи погинули су са такве нерасудности и постали самоубицама; за то је сваки хришћанин и у опште човек дужан предупредивати такву бесмислицу. Н. пр. сувишно самопоуздање и непажња војсковође често је уништавала огромне војске. 5.) Ваља одважно и одлучно угушивати у себи прву одвратност к животу, а то с тога, што нико не постаје у једном тренутку ни светитељем, ни самоубицом. Јов је желео смрт (Јов. 7, 16.), и можда би ју и нашао, да га Бог и утеха другова нису спасли. И апостолу Павлу било је нужно време и згода, да уклони жељу за раном смрћу, која се у њему појавила и да изврши своју дужност. (Филип. 1, 23. и сл.) Ми смо дакле дужни живети донде, докле нас Бог не позове к себи, јер смрт и онако обично долази нам много пре, но што ми мислимо. Кад Бог пошаље смрт,

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

ми ју очекујемо са надом и ухвањем (2. Тим. 4, 6, 7.); а кад јој когод силом ускорава долазак, свагда ју прате страх и ужас. (Псал. 138, 7.) Сваки је дакле дужан мисао о прекраћењу живота одмах у почетку угушити с одвратношћу и ужасом, како би вера и поуздање одржали победу и родили трипење, које је вредније од лажне душевне величине. (Прит. 16, 32; Лутерова утешна посланица к ожалашћен.; поуке Полиноферове о достојанству живота и здравља „Über die Würde des Menschen“ Leipz. 13, 1. 3. 73. и т. д.)

Сећајмо се дакле високога достојанства своје личности и саставних делова нашега бића, које је лепо нацртано у речима св. ап. Павла: „Не вксте ли, њкв храмз Божјй есте и дсхз Божјй живете вк васз; њце кто Божјй храмз раститез, раститез его Богз: храмз во Божјй свате есте, иже есте вы“. (1. Кор. 3, 17.) „Или не вксте њкв тклеса ваша сѣте храмз живѣцагво вк васз сѣгво дсха. егоже имате ѿ Бога и нксте свои; ксплени во есте цкною“; па с тога: „Прославите оубо Бога вк тклескхз вашихз и вк дсхахз вашихз, њже сѣте Божја.“ (1. Кор. 6, 19. 20.)

СА СВЕШТЕНИЧКИХ ЗБОРОВА.

1. Из протопресвитерата митровачког.

Дана 16. априла о. г. сазвао је преч. г. протопресвитер, Авакум Стајић, своје подручно свештенство на „исповед“ у манастир Кувеждин. Та „исповед“ се сваке године одржава у свима протопресвитератима архидијецезе између Васкрса и Духова.

Приликом тих „исповеди“ свештенство се упознаје, зближује и своје мисли међусобно измеђује, јаде и радости из свога живота свештеничко-пастирског казује. По томе је годишња та „исповед“, спојена са збором и договором браће свештеника из једнога протопресвитерата, врло кориена и важна установа.

А састанак на овогодишњој „исповеди“ тим нам је био милији, тим свечанији и значајнији, што је преч. г. протопресвитер наш, у своме позиву на исповед, означио као предмет збора и договора и саветовање о свештеничком удружењу.

Ми смо захвални нашем честитом г. протопресвитеру Стајићу, што је и овом приликом опет доказао, како је спреман и вољан увек потпомоћи сваку мисао и сваки рад, који тежи постизавању општекорисних цели, те како уме у томе предњачити своме подручном свештенству. Евала му на томе; светао му образ за то!

Ми смо на позив његов радосно похитали на овогодишњу „исповед“ и састанак; јер нам је свима тежња за удружењем и свест о његовој неопходности надимала груди и обузимала мисли.

После свечано одслужене св. литургије и обављене по преч. г. протопресвитеру исповеди са свима присутним свештеницима, одржан је, под

председништвом г. протопресвитера Стајића и пероводством пароха Јеремића, збор и саветовање о удружењу свештеничком, којем су присуствовали и преч. г. игуман кувеждински Генadiје Поповић, намесник јеромонах Јеротеј Белић и јеромонах Никанор — осим нас мирских свештеника.

Након измене мисли и назора о удружењу и његовом остваривању и поводом свега, што је у остваривању његовом до сад рађено и израђено, донесени су ови закључци:

1.) Збор је уверен о потреби и користи удружења и могућности његовог остварења као и достизавања његове цели, те је са усхићењем и одушевљајем прихватио мисао удружења целокупног нашег свештенства у митрополији карловачкој, и изјавио се солидарним са целим покретом и досадањим и будућим радом око удружења.

2.) Збор је са силним и дугим усклицима „Живео патријарх Георгије“ закључио, одмах из седнице збора, брзојавно захвалити уз израз непоколебиве преданости, Његовој Светој, преузвишеном Господину патријарху Георгију Бранковићу, на светом му благослову и урдном благовољењу, којим је благоизволео прихватити и претходно одобрити мисао удружења свештеничког.

Брзојав је одмах одаслан.

3.) Збор је изразио своју радост, којом поздравља добро смишљени састав „одбора за припремну радњу“ и његов „нацрт правила за удружење“, те изјавио своју наду и очекивање, да

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

ће одбор што пре обрадовати свештенство и сазивом скуштине.

4.) Збор је изјавио, да ће истрајно потпомогати удружење и стајати у његовој служби, а у доказ тога, већ сада бира из своје средине 10 својих чланова, који ће осим браће остале, која буду могла, дужни бити поћи на скуштину удружења, где и кад се ова буде сазвала.

5.) На стављени предлог — изјавио је преч. г. прота, да ће нас сазвати у збор, чим се скуштина удружења буде сазвала, на којем ће се састанку, ради спреме за скуштину, предузети претрес „правила“ и саветовања о осталим предметима и евентуалним предлозима.

Избором изасланика, који ће бити дужни ићи на скуштину, хтео се осигурати а и осигурао би се, кад би се такви изасланици изабрали у свима протопресвитератима, долазак довољног броја чланова на скуштину.

Ето, тако је урадио свештенство митровачког протопресвитерата и његов протопресвитер.

И сад чекамо, да чујемо такав абер и из осталих протопресвитерата или епархија наше митрополије.

Напред!

— р —

II. Из протопресвитерата карловачког.

(СВЕШТЕНИЧКА ИСПОВЕД И ИЗЈАВА ЗА УДРУЖЕЊЕ.)

Архијезецално свештенство карловачког протопресвитерата, с ове стране Фрушке, држало је своју овогодишњу исповед дана 16. апр., на коју је од преч. г. прота Ст. Чобанића, у манастир Крушедол сазвано било. Свештенство се позиву одазвало, те се је реченог дана на 1—2 часа, пре него што је имало приступити св. тајни покајања, — искупило у лепом броју у манастирској дворани, дочекало са изванредном пријазношћу од преч. г. Гавре Змејановића, протосињела и настојатеља истог манастира.

И прво прозбори г. протопресвитер и рече своме свештенству, да је главна цел збору, да се свештенство исповеди, али да се том приликом, претходно, може посаветовати и своје мисли измењати како о својим тако и о црквено-народним потребама.

После ове уводне речи положио је г. протопресвитер на стол пред свештенство написане конкретне предлоге, сачињене од свештеничког одбора деветорице, који је још год, 1890, прили-

ком исповеди у манасти. Гргетегу изабран био, и позва перовођу тога одбора, да их прочита, како би о истима збор своје мњење донео.

Но претходно нека ми је дозвољено читаоце цењеног „Сри. Сиона“ ради бољег прегледа упознати са радом свештенства овог протопресвитерата у току за 2 године амо. Године 1890. 6. априла при исповеди својој у ман. Гргетегу свештенство ово први пут приступило је озбиљнијем саветовању и расправљању разних питања, која су за свештенство од животног интереса, тада се први пут стаде живље договарати: о својим и народно-црквеним потребама. Па да би дало и видљивог доказа томе свом живом збору и договору поменуте године, при својој исповеди, изабрало је један ужи одбор од 9 лица, који би се имао конституисати и конкретне предлоге са образложењем сачинити, а за тим о свршеном раду своме извести г. протопресвитера, који би у споразуму са осталом господом протопресвитерима архијезецезе карловачке настојао, да се сазове збор свега свештенства у архијезецези, коме ће се рад тога одбора на расправу и претрес поднети. Тај збор имао је још један врло важан задатак, а тај је: да покрене мисао о удружењу свега свештенства у целој митрополији нашој.

Изабраном одбору поверено је још: да на основу постојећих уредаба ове теме изради: 1. Питање о саставу консисторије с обзиром на оба одсека њена. 2. Питање о данашњем устројству црквених скуштина и одбора. 3. Представка св. синоду ради преустројства богословије. 4. О уређењу парохја и о дотацији свештенства. Други део дотације: мировинско-свештенички фонд. 5. Измена изборног реда саборских посланика — односно §. 20. и 39. саборског устројства од г. 1871.

Исти се одбор одмах конституисао и изабрао себи председника и перовођу и као такав приступио је своме раду. За то време тај се одбор три пута састајао. У својим састанцима сачинио је једну органичну целину свога рада, те је исти у виду једне представке посредством г. окружног протопресвитера, приликом овогодишње исповеди поднесен и збору свештенства, где је пажљиво претресен и са потписима оверовљен.

По пређашњем пројекту имао би се сада сазвати збор свега архијезецалног свештенства, да рад одбора — односно свештенства протопресвит. карловачког претресе и који би, што је

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

најглавније, покренуо мисао о удружењу свега свештенства у митрополији нашој.

Но у овој племенитој и родољубивој идеји: „о удружењу“, идеји, која је прво креснула у збору свештенства протопресв. карловачког, која је креснула у први мах, истина свом жестином, али је после тек само мало по мало тињала, — у тој идеји, дакле коју и ми хтедосмо, на ма и спорије мало оживотворити, ми смо сада из ненада са свим преухитрени.

Данас стојимо ми на прагу удружења свега свештенства у митрополији нашој, пред нама је „нацрт правила за удружење“, нас у том лепом подuzeћу осијава милост и благовољење Његове Светости преузв. г. патријарха нашег Георгија.

За то је и свештенство протопресв. карловачког при својој овогодишњој исповеди, са неопишаном радошћу и одушевљењем прихватило мисао и потребу удружења, те се једнодушно и са брат-

ским расположењем срца свога за исто изјавило. Уједно је збор умолио г. протопресвитера, да о тој срдачној изјави за удружење у својој рефереди и Његову Светост извести; те да уједно, као председник одбора за припремну радњу, на томе поради, да се што пре прва скупштина сазове.

Према тим новим данашњим приликама закључено је у овом збору и то, да се поменута работа свештенства протопресв. карловачког, о којој је напред реч била, — поднесе највишем форуму удруженог свештенства на претрес, како би тај рад као рад уједињеног свештенства већу пажњу на себе обратио, те тиме знатно припомогао, да се донесе подесна уредба о положају и дотацији парохиског свештенства.

Марадик, 17. априла 1892.

М. Попадић,
парох.

ПЧЕЛА, МЕД И ВОСАК У БИБЛИЈИ.

Мојсије је први књижевник, који спомиње пчелу, мед и восак. Ми ћемо споменути нека места, која долазе у Библији и у којима се спомиње пчела, мед и восак. Овај извод може служити за грађу оному, који буде писао историју пчеларства у нас.

Рече же намз Израиль отецз њхз: аще такв еств, сїе сотворите: возмите ѿ плодвех земныхъ вз сосѣды своѧ и донесите человеккѧ дары, ритїнѧ, медз, думїана же и стакти, и терекиндз и оркхи. — Книги 1. мѡуcеѡвѡы вѡтїа. 43. 11.

И снїдохз изаѡти ихз ѿ рѡкѧ егѡпетскѧ и извести ѧ изз земли тоѧ, и ввести ихз вз землю благѧ и многѧ, вз землю кипацїсїю млекомз и медомз. — Книги 2. мѡуcеѡвѡы исхѡдз. 3. 8.

И вѡдетз, егда введетз тѧ гдѧ Бгѡз твоѧ вз землю хананейскѧ, и хеттѡйскѧ, и аморрейскѧ, еѡейскѧ, и їевдсѡйскѧ, и гергесѡйскѧ, и фѡрезѡйскѧ, еѡже клатсѧ ко отцѡмз твоимз, дати тебѡк землю точацїсїю млеко и медз — Книги 2. мѡуcеѡвѡы исхѡдз. 13. 5.

И послаю кѡпнѡ аѡгла моего предз лицемз твоимз, и изженетз хананѡа, аморреѡа, и хеттѡа, и фѡрезѡа, и гергесѡа, и еѡеѡа, и їевдсѡа, и

введѧ тѧ вз землю текѡцїсїю млекомз и медомз. — Кн. 2. мѡу. исхѡдз. 33. 2.

Ходихѡмз на землю, на нюже послаах еси насз, на землю кипацїсїю млекомз и медомз. — Кн. 4. мѡу. числа. 13. 28.

И послѡшай, їсраилю, и снабди творити, да благо ти вѡдетз, и да умножитесѧ сѡклѡ, такоже глагола гдѧ Бгѡз отецз вашнхз дати тебѡк землю кипацїсїю млекомз и медомз. — Кн. 5. мѡу. 6. 3.

Четѡредесѡть ко и два лѡкта хождѡше їсраилю вз пѡстыни мавдариѡдѡк: сѡгѡ ради не обрѡзани вѡша мнози ѿ тѡкхз воинвех изшедшнхз изз земли егѡпетскїѧ, не послѡшавшїи заповѡдей гдѡннхз, ѡмже и ѡпредѡкли гдѧ не видѡкти земли, еѡже клатсѧ гдѧ отцѡмз њхз дати намз землю кипацїсїю медомз и млекомз. — Кн. Исѡсѡа Навїина 5. 6.

И прозѡаша сынове їсраилѡвы имѧ томѧ, манна. Бѡше же такв сѡклѡ корїандрѡво вѡкло: вкѡсз же егѡ акн мѡка сз медомз. Рече же Мѡуcей: сѡй глаголз, еѡже завѡцѡа гдѧ: наполните гѡморз ѿ маннѡы вз скрѡвх вз роды вашѡ: да видѡтз хѡкѡв, еѡже радѡсте вѡ вз пѡстыни. егда изведе васз гдѧ ѿ земли егѡпетскїѧ. И рече Мѡуcей ко ѡарѡнѧ: возми стѡлнѧ златїю едннѧ, и вложи вз ню гѡморз полннѧ ѿ маннѡы, и положи тѡю предз Бгѡмз,

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

www.unilib.rs
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

вз соблюденіе въ роды ваша. Икоже заповѣда гдѣ Моисею, положи ю Яарвинъ предъ свидѣніемъ въ соблюденіе. Сынове же Израилевы. идоша маннѣ лѣтъъ четыредесать, дондеже прїидоша въ землю обитанію: и идоша маннѣ, дондеже прїидоша ко странѣ фїнікійскію. Гоморъ же десатаа часть трѣхъ лѣкъъ ваше. — Исходъ. 16. 31.—36.

Неће бити излишно ако овде протумачимо, шта је то мана? Ја сам још 1880. год. покушао у „Привреди“ да протумачим шта је мана. Па ћу и овде исто оно изпети како сам онда мислио о овом, јер и сад мислим тако. Из друге књиге Мојсијевој 16. гл. 14. застра же вѣсть спадшеј росѣ околѣ полка: и се на лицѣ пѣстыни лѣкако јако коріандоръ, вѣло аки ледъ на земли, види се, да је мана то исто што наш народ зове медљика. Наш народ каже: пала медљика на тополе, на врбе, липе и т. д. Наравно да народ наш кад каже да медљика пада, мисли да пада као киша и снег с неба. Ко год пак ово зрело промисли, може одмах доћи до тога, да мед не може с неба падати. Медљика постаје на биљкама са свим на други начин. Медљика се обично онда појављује на биљкама, кад се на њима појаве уши. На разним дрветима и биљкама, као што су: липа, јавор, шљива, трешња, раст, топола, врба, оморика и т. д. појаве се уши ситне, које из лишћа сисају сладак сок и своје екскременте остављају на лишћу. Од ових ушију екскременти су слатки, који пчеле радо сабирају. Пљувачком својом ишвертирају га пчеле у мед и остављају у ћелице. Уши ове ситне, које се налазе на разним дрветима сисајући слатки сок из лишћа, остављају своје екскременте на лишћу, и оне су једине животиње, којима су екскременти слатки и пуни шећера. Кад се ове уши појаве на липи, тополи, врби, онда медљика све цури са њих. И како се медљика појави, одмах је ту и вредна пчела. Кад се медљика појави на споменутих дрветима, таки се ту накупе и мрави. Природњаци називају споменуте уши музарам кравама мрављим. Медљика дакле није ништа друго, него екскременти неких ситних ушију, који се налазе на разним дрветима и који сисају из лишћа сок и остављају на њима своје екскременте. Ентомолози знају

набројати више врста ових ушију, као: Coccus Pyri, Coccus Persicae, Coccus ceriferus и т. д. Али има медљике и друге врсте, која се појављује на расту. Нека буба (Orchestes Quercus), надре лишће на расту, те на сваком месту где је лист надрт, цури сладак сок, који пчеле радо сабирају. Овај је сок слађи и здравији, него онај, који добијамо од ушију. Пчеле, кад у јесен много скупе од медљике меда, који је постао од екскремента од ушију, онда их не ваља оставити да на том меду зимују, јер на том меду поумиру. Медљика је пак, коју добивамо са раста, кад лишће споменута буба нагризе, боља, здравија и течнија, а здравија ће бити за то, што је вегетабилнога порекла, пошто је медљика од ушију анималнога порекла. Неки пчелари држе да медљика постаје још и на други начин, без споменутих ушију. Особито покојни Берлени доказивао је, да се медљика појављује на липи и на другим дрветима променом ваздуха, кад дању н. пр. иза велике жеге наступи хладна ноћ. Промена температуре дакле мисле неки, а међу њима и Берлени, да сок из лишћа кроз рупице истерује на поље на површину лишћа. Овај сладак сок могу пчеле само рано у јутру сабирати, јер кад сунце јаче прижеже, онда се згусне и пчеле га не могу сабирати. Па тако исто стоји у „Исход“ 16. 21. за ману: егда же вгрѣваше солнце, растављаше. Кад сунце прижеже, онда се растопи, нестане је. Многи тврде, да се медљика појави прво, па онда се тек уши појаве, те да ова медљика не постаје од ушију, него променом температуре. Берзон пак говори против тога, да није могуће, да слатки сок из лишћа излази променом температуре, него да тај сок постаје једино од ушију. Берзон каже, да је лишће биљци једино за то, да њиме диче. Лишће је као цигерица бела код животиња, које под утецајем сунчане светлости испушта из себе кислород а не слатки сок. Лист може слатки сок испуштати из себе само онда, кад га надре каква буба, као што смо мало час чули, или кад се појаве споменуте уши, које сисају из лишћа слатки сок, те га после у облику екскремента остављају на њима. Права дакле медљика, као што наш народ каже: пала је медљика,

постаје само од ушију. Али има још неких биљака, као што је грахор (*Vicia sativa*) и боб (*Vicia Faba*), које имају поред лишћа неке жлезде, из којих испуштају сладак сок. Овај је сок изложен сунчаној жези и с тога мора бити врло удесно време, да га пчеле могу наћи и сабирати. Из овога што смо до сад рекли, види се, да медљика постаје 1.) од ушију; 2.) може бити, али се не зна сигурно, променом температуре; 3.) кад на расту нека буба надре лишће, онда из њега цури сок; 4.) неке биљке имају жлезде поред лишћа, из којих пуштају сладак сок, као што је грахор и боб. На један од ових начина постала је и постаје мана, „која беше као семе коријандрово бела и на језику као брашно с медом“. А такога је укуса и медљика. —

Бозведе љ на силѣ земли, насыти их житѣ сельныхъ, ссаша медѣ изъ камене. — Кн. 5. Мѡѡс. 32. 13.

Всакѣ жертвѣ, юже аще приносите гдѣ, не сотворите кваснѣ: всакѣ во квасѣ и всакѣ медѣ да не принесете ѿ негѡ. — Кн. 3. Мѡѡс. 2. 11.

Изведе ѡморрей на живици горѣ той противѣ вали, и прогна васѣ, аки вы пчелы творили, и ѡзвлахѣ васѣ ѿ сира даже до ермы. — Кн. Мѡѡв. 1. 44.

Принесоша десѣть постель ѡстроеныхъ, и коновѡвѣхъ десѣть, и сосѣды скѣдельны, и пше-ницѣ, и пачмень, и мѣкѣ, и пшено, и кобѣ, и сочевницѣ, а и медѣ, и масло, и овцы, и сыры кракѣи. — Кн. 2. царствѣ 17. 28.

И се вѣше дѣбрава пчельнаѣ предѣ лицемѣ села: и внидоша людеѣ въ пчельникѣ, и се исхождахѣ глаголюще: (такѡ истече медѣ), и не вѣкѣ возвращающагѡ рѣки своеѣ ко ѡстѡмѣ своимѣ, такѡ ѡволишасѣ людеѣ клѡтвы гдѣни. Іѡнаданѣ же не слышаше, егда заклинаше отецѣ егѡ людеѣ: и простре конецѣ жезла сво-егѡ, иже въ рѣкѣ елиѣ, и ѡмочи егѡ въ сотѣкѣ медвенѣкѣ, и шеврати рѣкѣ свою въ ѡста своѡ, и прозрѣкша очи егѡ. И рече: единѣ ѿ людеѣ глагола: кленый проклаѡ отецѣ твой людеѣ, глагола: проклатѣ человекѣ иже исти вѣдетѣ хѣкѣ въ день сей. И изнемогоша людеѣ. И ѡразѣмѣ Іѡнаданѣ, и рече: слышѣ отецѣ мой землю: виждѣ, такѡ прозрѣкша очи мои, егда вкѣсихѣ малѡ ѿ меда сѣгѡ. — Кн. 1. 14. 25.—30. царствѣ. Ово је врло интересно место. Пуна шума ројева, тако да је скоро у сваком дрвету морала бити дуња с ројем и цела је шума изгледала као пчелињак, јер се каже и внидоша людеѣ въ пчельникѣ место да стоји въ дѣбравѣ а цела се дубрава назива дѣбрава пчельнаѣ.

(Свршише се.)

С П И С А К

срп. прав. парохија и срп. прав. народа у протопресвитерату старо-бечејском крајем 1891. године.

Број текући	ИМЕ ПАРОХИЈЕ	Број свештеника	Број душа			Број брачних парова	Број срп. прав. домова	Родило се 1891. године	Умрло је 1891. године	Венчало се	Назарена	Примедба
			мушка	женских	свега							
1	Стари Бечеј . . .	5	2899	2885	5784	1223	1008	273	244	63	7	У ст. бечејском протопресвитерату било је по попису најв. кр. рескрипта од 1868. године . . . . . 26.049 душа По пописима, који се налазе у архиви епархије бачке, било је у истом протопресв. 1870. год. 27.430 „ а 1890. године . . . . . 30.243 „ те по томе би број срп. правосл. душа у истом протопресвитерату опао био са . . . . . 445 „ што би се — пошто иначе годишњи прирастак износи 108 душа — могло само вѣћим исељавањем, или још пре нетачношћу самих исказа протумачити.
2	Сентомаш	3	3290	3257	6547	1265	1260	313	328	51	36	
3	Турија	1	1628	1534	3162	637	478	140	134	20	11	
4	Фелдварац	1	1223	1215	2438	551	429	114	73	27	38	
5	Петровосело	1	1028	1076	2104	504	390	90	78	17	105	
6	Моход	2	1772	1722	3494	708	703	160	141	29	5	
7	Ада	3	942	902	1844	410	288	88	74	19	46	
8	Сента	2	1123	1045	2168	463	343	83	67	27	—	
9	Стара Кањѡжа	1	252	254	506	97	78	16	17	3	—	
10	Мартонош	1	733	695	1428	325	361	39	47	11	—	
11	Сегедин	1	152	149	301	41	24	20	25	1	—	
12	Јегра	1	8	14	22	4	3	2	2	—	—	
	Свега	22	15050	14748	29798	6228	5365	1338	1230	268	248	

И С Т А К.

БЕЛЕШКЕ.

— (Подбележник епархије бачке.) Његова Светост г. Патријарх српски Георгије изволео је именовати за подбележника епархије бачке бездинскога јерођаконa Георгија Видицког.

— (Из будимске епарх. консисторије.) Високопречасни г. Герасим Петровић, прото-синђел и мандатар Његове Светости господина Патријарха нашег Георгија за упражњену епархију будимску, стигао је 15. (27.) априла о. г. у Сентадуреју на место свога новогa звања и опредељења а сутра дан 16. (28.) априла одржана је под његовим председништвом прва консисторијска седница, коју је г. мандатар врло лепом беседом отворио. Пре свега је изразио своје дубоко саучешће и жаљење, што је епархија будимска изгубила свога доброга и искуснога архинастира Арсенија Стојковића, коме — рече — нека је вечна успомена и слава за навек! После овога замолио је г. мандатар консисторију, да му при испуњавању његове тешке и одговорне дужности искрено и својски на помоћи буде. На то је у име консисторије поздравио г. мандатара г. прота будимски, Јеремија Мађаревић, са изразом особите радости и задовољства, што је Његова Светост, наш општељубљени господин Патријарх, руковођен вољом Свевишњегa, поставио за свога мандатара г. Герасима Петровића, који је цео досадањи живот свој провео у ревном радy на црквено-просветном пољу; те као што је г. мандатар до сада био неуморан и савестан у своме радy, консисторија будимска а с њом и цела епархија нада се, да ће тако исто и као мандатар савесно и неуморно у корист епархије ове радити; а консисторија ће га у свему својски потпомагати.

Како поздрав г. мандатара, тако и добродошлица г. проте пропраћена је са усклицима: Живела Његова Светост г. Патријарх наш! Живео Његов мандатар, високопречасни г. Герасим Петровић!

За тим г. мандатар преда г. консе. бележнику, В. Грујићу високи отпис Његове Светости г. Патријарха, којим се г. Герасим Петровић за мандатара именује, да се прочита и публикује.

Високи овај отпис узет је са радошћу на најповољније знање, и одређено је, исти у дијецези публиковати, и свештенство дијецезе ове позвати, да се у свима црквама дијецезе ове од сада пријектенијама и канон. узгласима име Његове Светости господина Патријарха узносити односно спомињати има.

Г. мандатар је за тим приказао многе кондоленције, које стигоше на консисторију услед доживише се смрти блаженопоч. г. епископа Арсенија, а у првом реду од Његове Преузвишености г. кр. уг. министра богочасти и јавне наставе, грофа Албина Чакија, од горњег дома уг. земаљског сабора, од високопреосвећених г. г. епископа и др., што је све узето на знање и спомена ради прибележиће се у консе. записник. На кондоленцију Његове Преузвишености г. култус-министра, горњег дома и преосвећених г. г. епископа и још неких високих личности, закључено је, од стране консисторије најтоплију захвалност писмено изразити. — У погледу држања парастоса за упокој душе блажене успомене епископа Арсенија, одређује се: да се исти у читавој дијецези будимској држати имају и то у парох. храмовима 26. априла, а у храмовима, где се администрира, или који су афилирани, од споменутог дана, па до 9. маја 1892. по пропису црквеном. А у Сентадуреји држаће се исти парастос 2. (14.) маја, на који консисторија у најдубљем страхопоштовању позива и Његову Светост, господана Патријарха Георгија.

И пошто више предмета за решавање у седници овој не беше, г. мандатар завршавајући седницу, захвали се најтоплије члановима на њихову труду и учествовању. К.

— (Извештај о радњи епархијске управе темишварске.) I. Седница епарх. консисторије темишварске држана је 14. (26.) априла 1892. г. под председништвом високопреосвећеног г. Никанора Поповића. Од расправљених предмета важнији су ови: Од кр. уг. министарства просвете на мњење достављени статуту мокринског ерп. цркв. певачког друштва, издати су консе. фишкалу на мњење и предлог. — Извештен је јереј Јован Гавриловић, админс. парохије у Црној-Бари, да је 50 фор., Јулијана Поповић, парох. удовица

из Иванде, да је 30 фор. и Јулијана Николић, парох. удовица из Мехале, да је 40 фор. у име државне припомоћи добила. — Извештен је Петар Симић, свршени клирик из В. Кикинде, да му је министарство просвете дозволило, да се и пре навршене 24. године живота свога за свештеника рукоположити може. — Позвато је подручно парох. свештенство, да се на књигу „Проповедник српске народне цркве“ од Теофана Живковића, прав. епископа карловачког, исто тако и на духовни лист „Хришћански Весник“ претплати. — Од подручних протопресвитера поднесено описање народа, парохија и пароха у епархији темишварској за год. 1891. — узето је на знање. — За администратора парохије у Торњи постављен је Амф. Михајловић, а за администрат. парохије у Тиса-Ст. Миклошу, за време трајања интеркалара, постављен је јеромонах Митрофан Шољмошан. — На ђаконско место у В. Кикинди расписан је стечај. — За привр. администратора парохије у Срп. Ченеју именован је јером. Герман Петровић. — Са препоруком је спроведена саб. одбору молба јереја Константина Стануловића, пароха бочарског, ради получења годишње припомоћи из јерарх. фонда. — С препоруком су спроведене министарству просвете неколике молбе парох. удовица ради получења државне припомоћи. — Осим тога донесена су решења у брачним споровима. Свега је у овој седници 63 решења донесено. —

II. Седница епарх. административног одбора држана је 15. (27.) априла 1892. под председништвом високопреосвештеног епископа г. Никанора Поповића, у присуству чланова: др. Светозара Димитријевића, конс. фискала, Косте Стефановића, председника сироч. стола у Темешвару, Уроша Топонарског, бележника из Срп. Крстура, Мите Долге, епарх. школског референта, јереја Петра Ђурића, пароха чаковачког и јереја Светозара Дражића, пароха срп. крстурског. Известилац: Пера Милић, конс. бележник. — Расправљани су следећи важнији предмети: Позвате су подручне цркв. општине, да нове саб. трошкове за 30 дана исплате, пошто ће се у противном случају по истечају тога рока учинити расположење, да се дугујући нови саб. трошкови егзекутивним путем инкасују. — По ново је умољено поджупанијско звање торонталске градомеђе, да од помешане цркв. општине вел. ст. миклушке дугујућу своту у износу 2694 фор. у име епископске конвенције инкасује. — Од под-

ручних протопресвитера поднесени искази о уплаћеном и дугујућем порезу и еквиваленту на парох. сесијама крајем 1891. год. послати су саб. одбору. — На молбу цркв. општине рудњанске, да неколико обвезница пропалих цркв. дужника брисати може, упућена је иста општина, да предходно сведоцима поглаварства политичне општине тамошње докаже, да су ти дужници заиста осиромашили. — Исто је тако и цркв. општина тиса-ст. миклушка упућена, да ради уништења 20 облигација пропалих дужника набави сведоцима општинског поглаварства, да су дотични дужници заиста пропали. — На молбу цркв. општине оросламонке, да може ради оправке своје ев. цркве минуендо лицитацију расписати, позвата је иста општина, да предходно искаже изворе, из којих ће моћи трошак око оправке своје цркве подмирити. — На молбу цркв. општине срп. кларијеке, да се одобри поднесени уговор, којим се субстанција цркв. општинског имања мења, — позвата је иста општина, да управи овој поднесе порезну процену врху земаља, које се имају изменити. — Одобрен је купо-продајни уговор цркв. општине зрањевачке, по коме је један кућевни грунт за 200 фор. купила. — Одобрен је закључак цркв. општине мокринске, да се црквени дуг Аркадија и Игњата Бадрљице, пошто су тај дуг цркв. општини исплатили, са имања њиховог брисати може. — Рачуни неких цркв. општина издати су епарх. ревизору рачуна на прегледање. — Дозвољено је цркв. општини срп. црњанској, да на цел зидања нове школске зграде може узети половину парох. грунта, но под тим условом, да ту половину од другог грунта, који се са парохијалним грунтом граничи, накнадити има. Свега је у овој седници решено 47 предмета. —

— (Радња архидијецезалне управе у Срем. Карловцима.) Архидијецезални административни одбор у редовној седници својој од 20. априла (2. маја) о. г. од важнијих предмета предузео је и решио је: Упућују се цркв. општине да заменика главног шк. референта, када овај у службеном послу у цркв. општине изиђе, потпомагати имају. — Цркв. општина у Куинову препоручује се саборском одбору ради подељења припомоћи у сврху подигнућа тамошње цркве св. Луке и манастира Мајке Ангелине. — Одређује се поверенство, које ће имати извидити стање порезног дуга, који терети парох. сесије у Маринци и Петровци. — Позваће се осиромашне црквене општине, да ради получења припомоћи

из земаљских средстава ваљано устројене молбенице своје до конца маја о. г. административном одбору припошљу. — Избори цркв. скупштине у Дивошу, Даљу и Белегишу узети су с одобрењем на знање. — Одређује се истрага против цркв. општине у Белегишу и Лежмиру због тога, што су донеле закључке такве, који њихов делокруг прелазе. — Црквеној општини у Ердевику одобрава се куп земљишта у износу 7 јутара. — Црквеној општини у Манђелосу одобрава се, да тамошњу цркву за 3645 фор. оправити може. — Тако исто црквеној општини у Чортановци дозвољава се оправка цркве, која ће до 2800 фор. стајати. — Позивају се све црквене општине, да у року од три месеца дана тачан исказ сврху целокупног свог покретног и непокретног иметка као и свих расположивих и на камате изданих главница припослати имају административном одбору. — Одређује се поверљиво извешање у предмету пронаверања на штету цркв. општине у Михаљевици. —

Архијерејска консисторија у редовној седници својој од 21. априла (3. маја) о. г. од важнијих предмета предузела је и решила: Свештенству обојег реда издаће се сходно упутство у погледу удружења свештенства. — Рукоположење шпшатовачког монаха Гедеона Томашевића узето је на знање, с тим, да се о том управа манастирска обавести. — Пароху добановачком налаже се, да се има примити председништва тамошње цркв. општине и да се налазима административног одбора повиновати има. — Сиромашни свештеници и свештеничке удове позивају се, да ваљано устројене молбенице своје ради подучења припомоћи из земаљских средстава до конца маја о. г. консисторији припошљу. — Јеромонах раковачки о. Корнелије, премешта се по потреби манастирске службе у ман. Беочин, а беочински јеромонах о. Исидор у ман. Шпшатовцац. — Беочински јеромонах о. Венијамин одређује се за администратора парохије у Ваноштру. — Зашеник о полагању стечајног испита јереја Стефана Ракића и Јов. Магарашевића узет је на знање. — Јереј Светозар Дујановић поставља се на основу изјасњења црквене општине у Бешки за пароха бешчанског. — Тако исто и парох вогањски Антоније Апостоловић поставља се за пароха у Кленгу, а парохија вогањска поверава се у администрацију јеромонаху реметском о. Илариону. — Свршени клирик Симеон Бабин из Каћа поставља

се за пароха у Визићу. — Јеромонаху о. Сергију Пешићу одређује се за опслуживање парохије буђановачке месечна наплата од 40 фор. — Крчки јеромонах епископ Митрофан Шевић прима се у клир архијерејске карловачке и причисљује ман. Крушедолу. — Бездински јеромонах и консистор. бележник бачки Сергије Шакрак Нинић прима се у клир архијерејске карловачке и причисљује се братству ман. Гргетега. — Пароху пришком Сави Стојшићу, изабраном и потврђеном протопресвитеру панчевачком, подељује се отпуст из каноничног подручја архид. карловачке. — Одређује се избор системизованог помоћника у Војки, уз кандидацију Милана Понадића, пароха марадичког, Чедомира Марина, пароха мало-радиначког и Младена Поповића, администратора буковачког. — Свршени клирик Трифун Бугарски одређује се за администратора парохије у Лазама. — Свршени клирик Дим. Зековић одређује се за администратора парохије у Прогару. — На упражњену парохију у Суботишту расписује се стечај. — Налаже се парох. свештенству, да се не усуди беседе политичког значаја у цркви држати. —

— (Нови чланови „Матице Српске“.) Од 8. (20.) фебруара до 1. (13.) маја ове год. уписали су се за чланове „Матице српске“ ови родољуби и корпорације, и то: I. са уплатом целе чланарине од 50 фор.: 1.) Платон Телечки, архимандрит у Беочину; 2.) Јеремија Мађаревић, прота у Будиму; 3.) Др. Валтазар Богинић, професор у Паризу, који је као давнашњи почасни члан приложио сад добровољно и чланску престојбу од 50 фор.; 4.) Урош Предић, академски сликар у Новом Саду; 5.) Негован Ранитовић, ратар, црквени певац и књигопродавац у Суботишту у Срему; 6.) Др. Живко Богдан, адвокат у Вел. Кикинди; 7.) Политичка општина у Манђелосу; 8.) Општа јавна школа у Визићу; — II. са уплатом половине чланске престојбе од 25 фор.: 9.) Општа пучка школа у Буџу, у Славонији; 10.) Општа пучка школа у Стријежевици, у Славонији; — III. са уплатом прве рате од 10 фор.: 11.) Јован Степанов, свештеник у Ст. Бечеју; 12.) В. Милан Марин, учитељ у Голубинцима; 13.) Андрија Лазаревић, учитељ у Мокрињама, у Далмацији; 14.) Мита Љубиша, трговац у Војки; 15.) Милан Манојловић, књиговезац у Новом Саду; 16.) Гавра Нецков, ћурчија у Новом Саду; 17.) Православно богословско књижевно друштво „Слога“ у Карловцима; 18.)

Бошко Стакић, трговац у Новоме Саду; 19.) Српска читаоница у Книпу, у Далмацији; 20.) Јован Мартиновић, економ у В. С. Миклушу; 21.) Добротворна задруга Срикиња у В. Бечкерек; 22.) Српска школа у Јаску, у Срему; 23.) Српска школа у Бешенову, у Срему; 24.) Срп. школа у Малој Ремети; 25.) Основна школа у Клокочеву; 26.) Пучка школа у Кушинову; 27.) Пучка школа у Ашањи; 28.) Пучка школа у Обрежу. (Последње три школе су у Срему); — 29.) Српска правосл. црквена општина у Мошорину; — и 30.) Школа у Кућанцима. —

ОДГОВОРИ УРЕДНИШТВА.

Г. И. М. у Ш. — Ваш допис о переду и безглављу у тамошњој цркв. општини — не можемо у лист увретити, јер ми такве дописе у опште не пуштамо у лист. Обратите се по ново на надлежну епарх. власт. То ће више помоћи — него допис у новинама.

Г. М. С. у В. — Ваш чланак смо примили, али морамо Вам отворено рећи, да ни по облику ни по изради ни по језику није тако написан, да би због њега морали на страну мећати важније и нужније ствари. Када чланак исправимо и дође на њ ред — штампашемо га. А дотле молимо стрпљења!

Г. М. В. у К. — Беседа Вам је лепа — али ће моћи ући у лист — ако Бог да — тек до године у оно доба, када сте је говорили. Пошљите и оне друге. Ако су сувремене и добре — одмах ћемо их штампати. —

О Г Л А С И.

СТЕЧАЈ. 45, 1—3

На упражњено место пароха у Суботишту, са платом V. разреда, овим се стечај отвара.

Који желе место то добити, имају своје ваљано устројене молбенице, ако су из стране епархије путем своје надлежне консисторије, иначе путем надлежног им протопресвитера до конца маја о. г. овамо поднети.

Из седнице консисторијалне у Карловци 21. априла (3. маја) 1892. држане.

Архиепископска Консисторија.

Е. 417.
I. 15.

СТЕЧАЈ 40, 3—3

Ради попуњења упражњеног парохијског места у Старој Молдави, са платом четвртог разреда.

Молитељи имају своје ваљано инструкисане прозбе путем својих власти најдуже до 15. (27.) маја о. г. овој Консисторији послати.

Из седнице епарх. Консисторије у Вршцу 23. марта (4. априла) 1892. држане.

СТЕЧАЈ. 46, 1—3

У каначкој срп. вероисповедној мешовитој школи има се стално понунити учитељско место.

Приходи су:

1.) 300 фор. које учитељ у месечним ратама прима.

2.) 4 ланца ораће земље, на коју учитељ порезу плаћа и једна башта (600 □ хвати) изван села.

3.) Два хвата тврдих дрва и сламе колико је за школу потребно. За пероводство добија учитељ 15 фор., а за паушал 5 фор. Од великога ће погроба добити 1 фор. а од малог 50 новч. Стан има у школској згради.

На ово место могу компетовати само потпуно квалификовани и који су испит из мађарског језика положили. Дужности су школском уредбом прописане.

Молбенице, добро инструкисане, треба слати на председника школ. одбора. Рок стечају истиче за шест недеља од првога уврштења у овоме листу, а изабрани ће учитељ своје звање напустити почетком идуће школ. године. Избор ће се на Петров дан обавити.

Из седнице школ. одбора држаног у Каначку 23. априла 1892. год.

Иван Кретић,

председник школ. одбора

СТЕЧАЈ. 41, 2—3

На једно учитељско место за више разреде на ерпским вероисповедним школама у Сентомашу овим се расписује стечај.

Са овим местом епошчана је плата од 500 фор. а. вр. у готовом; 4¹/₂ лан. земље à 2.200 □ °; стан у натури; за 3 хвата дрва 54 фор.; за 3 хвата сламе 30 фор.; за школску послугу 30 фор.; за писаће потребе 15 фор. и за школеки огрев 40 фор.

Новоизабраном учитељу снадаће у дужност све законом прописане дужности како у школи, тако и у цркви обављати.

Рок стечају до 31. маја о. г.

Из седнице школског одбора, држане у Сентомашу 15. априла 1891.

Школеки одбор.

Бр. Е. 158.
К. 185. ex 1892.

ЕДИКТ. 38, 3—3

У бракоразводној парници Јелене Дабић рођ. Миланковић из Сомбора, против супруга свога Ђорђа Дабића, бившег становника и трговца сомборског, којему је место пребивања данас непознато, овим се позива исти Ђорђе Дабић, да у року од 90 дана од првог саопштаја овога едикта, потписаној консисторији или лично предстане, или место свога пребивања обзнани — пошто ће се иначе бракоразводни поступак и без његова учешћа у смислу закона довршити.

Из консисторијске седнице епархије бачке, држане у Новоме Саду 17. (29.) марта 1892.

Консисторија Епархије Бачке.

СТЕЧАЈ.

44, 2-3

У извршењу закључка одбора овога од 26. фебр. 1892. бр. 33/22. расписује се стечај за попуњење два учитељска места на селиштима српске православне општине у Малу. Плата је 300 фор. годишње, 20 фор. у име учитељскога и школскога огрева и слободан стан. На места ова могу се тражити оспособљени учитељи и учитељице а молбенице подносе се у року од 6 недеља дана потписаноме одбору.

У Новом Саду, 19. априла 1892.

Епархијски школски одбор бачки.

Бр. Е. 145.
К. 184. ex 1892.

ЕДИКТ.

39, 3-3

У бракоразводној парници Милоша Кнежевића становника сентомашког, против супруге своје Паве Кнежевић рођ. Живановић, којој је место пребивања непознато, овим се позива иста ПAVA Кнежевић рођ. Живановић, да у року од 90 дана, рачунајући од првог саопштаја овога едикта, или потписаној консисторији лично предстане или место свога пребивања консисторији обзнани — пошто ће се у противном случају бракоразводна парница супруга јој Милоша и без њезиног учешћа по закону довршити.

Из консисторијске седнице епархије бачке, држане у Новом Саду 17. (29.) марта 1892.

Консисторија Епархије Бачке.

РУСАНДА

42, 2-6

БЛАТНО КУПАТИЛО У МЕЛЕНЦИ

(у торонталској жупанији, жељезничка станица)

отвара се 1. (13.) маја и траје до 3. (15.) септембра.

Ово купатило препоручује се свима онима који пате: од шкрофула и отечених жлезда, од реуматизма и костобоље, од тако зване неуралгије, од сваковрсних рана, отока у зглавцима, од свраба и других кожних болести и т. д.

Част је управном одбору штов. посетиоце купатила и о томе известити, да се за доброг гостиничара побринуо.

За даље извешће ваља се обратити на

У Меленци, априла 1892.

Управни одбор купатила.

К. Бр. 205.
1892.

СТЕЧАЈ

43, 2-3

На упражњено ђаконско место у Вел. Кикинди.

Конкуренти имају своје инштрујисане молбенице од првог уврштења овог стечаја у новинама рачунајући, за 4 недеље дана потписаној консисторији поднети.

Консисторија епархије темишварске.

ОБЈАВА.

37, 3-3

Свима потребујућим зајма овим се до знања ставља, да под управом потписаног патроната има око 40.000 фор. расположивог новца за издавање на хипотекаран зајам уз 6% камату.

У Карловци, 15. (27.) марта 1892.

Патронат срп.-прав. велике гимназије карловачке.

**СРПСКА КЊИЖАРА И ШТАМПАРИЈА
БРАЋЕ М. ПОПОВИЋА У НОВОМЕ САДУ
код „светог Саве“**

препоручује са свога богатог стоваришта следеће фотографије у величини $4\frac{1}{2} \times 6\frac{1}{2}$ cm

**ЊЕГОВА СВЕТОСТ ПАТРИЈАРХ СРПСКИ
ГЕОРГИЈЕ БРАНКОВИЋ.**

Епископе:

Арсенија Стојковића, Теофана Живковића,
Нектарија Димитријевића, Мирона Николића,
Никанора Поповића, Михајла Грујића,
Др. Никодима Милаша.

Цена је појединим сликама које су на фином картону вештачки израђене: фор. 1-20.

затим:

**ВЕЛИКИ ТАБЛО СРПСКО-НАРОДНИ ЦРКВЕНИ САБОР
од 1890. — Цена фор. 2.—.**

Поруке са стране обављамо брзо и тачно е платом у наточ (Nachnahme).

Нови Сад, маја 1892.

47, 1—

БРАЋА М. ПОПОВИЋИ.

„Српски Сион“

излази сваке недеље на великом табаку.

Цена му је: За Аустро-Угарску, Босну и Херцеговину на годину 4 фор., на по године 2 фор., а на четврт године 1 фор. За стране земље на годину 5 фор. Из Србије прима претплату књижара В. Валожива у Београду.

Поједини бројеви стају 10 новчића.

Претплата и огласи

шаљу се издавачкој српској књижари и штампарији **Браће М Поповића** на главној пијаци, а рукописи уредништву „Срп. Сиона“ у Нови Сад. За огласе и објаве плаћа се по 6 новч. од једног реда ситних слова, а за жиг сваки пут по 30 новч.

Рукописи се не враћају.